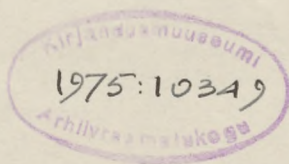

EESTI ÕPETAJATE LIIT

**LOOTUSRINGIDE
PÕHIMÄÄRUSED,**

NORMAAL-PÕHIKIRI,
RINNAMÄRGI JA LIPU
KODUKORD

EESTI ÕPETAJATE LIIDU KIRJASTUS
TALLINNAS 1935

Eesti Ühistrükikoda, Tallinnas 1935

Vastuvõetud E. Ö. L. Karskuskasvatustoimkonna juhatusse otsusega 15. detsembril 1934. a.

LOOTUSRINGIDE PÕHIMÄÄRUSED.

1. Lootusring on kooli juures teotsev õpilaste- või noorte-ring, mille eesmärgiks on juhtida ja soodustada õpilaste ja noorte isetegevusel põhjenevat igakülgset vaimlist, moraalist ja kehalist endaarendamistööd, kasvatades neist kehaliselt ja vaimliselt terveid, karskeid ja kõlbalt tublisid inimesi ja kodanikke.

2. Oma eesmärgi taotlemiseks korraldab lootusring koosolekuid, loenguid, kursusi, näitusi, raamatukogusid, lugemislaudu, võistlusi, tööõhetuid, ekskursioone, matku, kirja- ja esemete vahetust teiste koolidega, huvi- ja peoõhetuid, annab välja ajakirju ja seinalehti ning avaldab muud üldhariduslikku tegevust.

3. Lootusring teotseb HSM Koovlivalituse poolt maksmapandud õpilaste organisatsioonide korralduse alusel, koostades selleks endale põhikirja või kasutades lootusringi normaalpõhikirja.

4. Lootusringi põhikirja kinnitab kooli õppenõukogu.

5. Lootusringil peab olema vanem, kelle ülesandeks on olla nõuandjaks ja abiliseks noortele ringi eesmärgi taotlemisel ja valvajaks, et ring oma tegevuses ei kalduks kõrvale ettenähtud eesmärgist. Vanema määrab õppenõukogu kooli õppejõudude hulgast. Vanem annab aru õppenõukogule ringi tegevusest vähemalt kord igal õppeaastal.

6. Lootusring registreerib end E. Õpetajate Liidu Karskuskasvatustoimkonnas ja

saadab iga kooliaasta lõpul E. Õ. L. Karskuskasvatustoimkonnale ülevaate oma tegevusest selleks koostatud planketil.

7. Teisenimelised õpilaste ringid või noorte ringid, kes tahavad täita ühiseid ülesandeid lootusringidega ja omaks võtta lootusringide põhikirja nõuded, võivad kuuluda lootusringide võrku ja omada lootusringi õigused, kui peakoosolek sellekohase otsuse teeb ja ring end registreerib E. Õpetajate Liidu Karskuskasvatustoimkonnas.

8. E. Õpetajate Liidu Karskuskasvatustoimkonnas registreeritud lootusringil või teisenimelisel ringil, kes on otsustanud teotseda lootusringi põhikirja alusel ja kuuluda lootusringide võrku, on õigus lubada oma liikmeil kanda lootusringi r i n n a m ä r k i selle märgi kandmise kohal alusel.

9. Lootusringi täieõiguslisteks liikmeteks võetakse õpilasi ja kooli lõpetanud noori alla 18 a. ainult siis, kui nad on määratud aja olnud k a n d i d a a d i d, jõudnud määratud vanaduse, näidanud üldist tublidust, omandanud vajalikud teadmised ringi põhikirja tundmises ning tahavad elada põhikirja nõuete kohaselt.

10. Lootusring jaguneb r ü h m a d e k s, mis moodustatakse, vastavalt liikmete rohkusele, kandidaatidest, õpilastest-liikmeist ja kooli lõpetanud noortest alla 18 a. Rühmad teotsevad ringi osadena iseseisvalt ja valivad omale juhatuse. Kui vajalikuks peetakse, määratakse õppenõukogu poolt õppejõududest ka rühma vanemad, kes on abiks ringi vanemale.

11. Rühm jaguneb huvialade kohaselt s a l k a d e k s. Salga liikmete arv on normaalselt 3—10. Salgal on valitud või ringi või rühma vanema poolt määratud juht.

12. Toetajaina võivad lootusringi tegevusest osa võtta õppejõud, endised lootusringlased ja teised täisealised, kes ringi eesmärki tunnustavad.

13. Lootusringide vanemad koonduvad õpetajate ühingute või seltside piirides õpilasteringide vanemate koguks, kellel oma juhatus esimehega, sekretäri ja jt.

Kogu valib ja delegerib esindajaid maakonalistele või ülemaalistele kogunemistele.

14. E. Õpetajate Liidu Karskuskasvatustoimkond kutsub vajaduse järele kokku õpilasteringide vanemate kongressi, kes arutab põhimõttelisi küsimusi ringide elus ja töös ning valib E. Õ. L. Karskuskasvatustoimkonna.

15. E. Õpetajate Liidu Karskuskasvatustoimkond on keskkoh, mis koondab, esindab ja juhib kõiki riigis teotsevaid lootusringe või nendega ühinevaid teisenimelisi õpilaste ringe.

Toimkonna täidesaatvaks võimuks on tema enda poolt valitud juhatus.

N ALGKOOLI LOOTUSRINGI „.....“ PÕHIKIRI

I. Ringi eesmärk ja tegevus.

§ 1. Lootusringi eesmärgiks on mõ-
juda oma liikmete moraalse, intellektuaalse,
vaimlise ja füüsilise tasapinna tõstmiseks, juhti-
des neid kõigekülgele endaarendamisele ja kas-
vatades neist kehaliselt ja vaimliselt terveid,
karskeid ja kõlblalt tublisid inimesi, kelles oleks
kujunenud kohusetunne iseenda, kaasõpilaste,
ühiskonna ja oma isamaa vastu ning algatusvõi-
me ja oskus teotseda ühisettevõtteis.

§ 2. Oma eesmärgi taotlemiseks
korraldab ring omavahelisi koosolekuid, loen-
guid, kursusi, näitusi, võistlusi, tööõhtuid, eks-
kursioone, matku, huviõhtuid ja pidusid, annab
välja ajakirju, albumeid ja seinalehti, asutab
raamatukogusid ja lugemislaudu, peab kirja- ja
esemete vahetust teiste koolidega ning avaldab
muud hariduslikku tegevust.

§ 3. Ringi tegevus toimub kooli ruumides
ja asutistes ning sellest tegevusest võtavad osa
ringi liikmed. Ringi juhatus otsusel võivad
ringi tegevusest osa võtta ka selle kooli õpilased-
mitteliikmed.

§ 4. Põhjendatud asjaoludel võib ringi te-
gevus toimuda väljaspool kooli ruume ja asutisi
ning erandjuhtudel võivad ringi tegevusest osa
võtta ka isikud väljaspoolt kooli, ringi vanema
igakordsel loal.

II. Ringi liikmed.

§ 5. Oma kooli õpilane, kes soovib astuda ringi liikmeks, avaldab sellekohase soovi ringi juhatusele, kes kannab tema ringi liikmekandidaatide nimekirja.

Kandidaadil on õigus võtta osa ringi tegevusest, kuid tal pole hääleõigust peakoosolekuil ega liikme rinnamärgi kandmise õigust ja ta ei maksa liikmemaksu. Kandidaadiks jääb liikmeks astuda soovija üheks kuni kolmeks kuuks, millise aja jooksul juhatuse otsustab tema liikmeks vastuvõtmise. Ei pea juhatuse võimalikuks kandidaati määratud aja möödumisel liikmeks võtta, kustutatakse ta kandidaatide nimekirjast ja ta kaotab õiguse kandideerida järgmise õppeaasta alguseni.

On liikmeks astuda soovija olnud nõutava aja kandidaat ja vähemalt 10 a. vana, on näidanud üldist tublidust, olnud hoolas õpilane, omandanud vajalikud teadmised lootusringi põhikirjas ja kodukorras ning tahab elada nende nõuete kohaselt, võetakse ta juhatuse ettepanekul ja ringi vanema nõusolekul peakoosoleku otsusega lootusringi liikmeks.

Peakoosolek võib ka alla 10-aastasi õpilasi liikmeks võtta, milleks igakord eraldi otsus vajalik on.

§ 8. Ringi liikmeil on õigus võtta osa kõigist koosolekuist sõna- ja hääleõigusega, kasutades kõiki liikme õigusi, ja kanda lootusringi rinnamärki.

§ 7. Ringi liikmed on kohustatud täitma kõiki põhikirja, kodukorra ja peakoosoleku nõudeid ja maksma liikmemaksu peakoosoleku poolt määratud korras.

Ringi juhatusel on õigus alandada üksikuile liikmeile liikmemaksu või vabastada neid selle maksimisest.

§ 8. Koolist lahkunud õpilased, lahkudes lootusringi õpilaste rühmast (õpilaste ringist), kuuluvad sama põhikirja alusel lootusringi vilistlasrühma (noorte ringi) kuhu nad jäävad kuni 18-aastaseks saamiseni.

Kui koolist lahkunud õpilane pole lootusringi liige, soovib aga vilistlaste rühma astuda, siis on tema kohta maksvad samad normid, mis õpilaste-kandidaatide kohta § 5.

§ 9. Liige kustutatakse ringi liikmete nimestikust ringi juhatuse otsusel:

- 1) liikme omal soovil,
- 2) liikmemaksu mittemaksmise puhul määratud tähtajal, kui juhatuse pole teda sellest vabastanud;
- 3) 18-aastaseks saamisel, kui ta ei õpi enam koolis.

§ 10. Peakosolek võib juhatuse ettepanekul $\frac{2}{3}$ häälteenamusega ringi liikmete nimestikust ajutiselt või jäädavalt kustutada liikme, kelle tegevus ja ülalpidamine ei ole kooskõlas ringi eesmärgiga ja huvidega.

Ajutiselt liikmete nimestikust kustutatud liige võib uuesti liikmeks võetud saada ühisel alusel kandidaatidega.

§ 11. Õppejõud võtavad ringi tööst osa toetajate liikmetena sõnaõigusega. Neil on õigus liikme rinnamärki kanda ühisel alusel liikmetega.

§ 12. Peale 18-aastaseks saamist ringist lahkunud noored kui ka teised ringi eesmäärke tunnustavad ja ringi tööd moraalselt ja aineliselt toetada tahtvad kodanikud kuuluvad lootusringi sõprade kogusse ning võivad ringi tööst osa võtta sõnaõigusega põhikirja § 4 alusel. Neil on õigus lootusringi rinnamärki kanda ühisel alusel liikmetega.

III. Ringi korraldus.

§ 13. Ring jaguneb rühmadeks: kandidaatide rühm, õpilaste rühmad klassikomplektide järele ja vilistlaste rühm.

Liikmekandidaadid alla 10 a. moodustavad oma rühma, kuna üle 10. a. kandidaadid kuuluvad oma klassikomplekti rühma.

Ringi liikmetest moodustatud rühmad ja vilistlaste rühm valivad omale iseseisvalt rühma juhatused. Kandidaatide rühmale määrab juhatuse täisõiguslikkude liikmete hulgast ring või rühma vanem.

§ 14. Rühmad jagunevad huvialade järele salksadeks. Salgal on oma nimetus, oma juht ja selle abi.

§ 15. Ringi üldtegevust juhitavad:

1) ringi peakoosolek, 2) ringi juhatuse, 3) revisjonikomisjon ja 4) ringi vanem.

§ 16. Ringi peakoosoleku ülesandeks on:

- 1) üldjuhtmõtete ülesseadmine ringi tegevuses vastavalt eesmärgile;
- 2) tegevuskava ja eelarve vastuvõtmine ning aruannete kinnitamine;
- 3) liikmemaksu määramine;
- 4) juhatuse ja revisjonikomisjoni liikmete valimine;
- 5) liikmete vastuvõtmine ja kustutamine niimestikust juhatuse ettepanekul;
- 6) põhikirja muutmise ettepanekute hääletamine;
- 7) ringi tegevuse lõpetamine ja varanduse edaspidise kasutamise määramine.

§ 17. Peakoosoleku kutsub kokku ringi juhatuse tarviduse järgi, kuid vähemalt kaks korda õppeaastas. Peakoosoleku peab juhatuse kokku

kutsuma ka revisjonikomisjoni, rühma juhatuse või $\frac{1}{5}$ liikmete nõudmisel.

§ 18. Teade peakoosoleku kokkukutsumisest avaldatakse koolijuhatajale, ringi vanemale ja liikmetele vähemalt kolm päeva enne koosolekut ühes päevakorraga.

§ 19. Peakoosolek on otsusevõimne, kui temast võtab osa vähemalt $\frac{1}{2}$ ringi liikmetest.

§ 20. Peakoosoleku avab juhatuse esimees või tema puudumisel abiesimees. Koosolek valib endale juhataja ja protokollija.

§ 21. Otsused tehakse peakoosolekul liht- häälteenamusega, väljaarvatud § 10 ja § 42 juhud. Häälte poolenemisel annab koosoleku juhataja hääel enamuse.

§ 22. Juhatuse valimine ja liikmete kustutamine nimestikust (§ 10) toimub kinniselt. Muud otsused hääletatakse kinniselt ainult siis, kui seda nõuab 5 liiget.

§ 23. J u h a t u s e ülesandeks on:

- 1) peakoosoleku otsuste täitmine;
- 2) ringi varanduse valitsemine;
- 3) tegevusekava, eelarve ja aruannete koostamine ning esitamine kinnitamiseks peakoosolekule;
- 4) liikmete nimestikku võtmise ja nende nimestikust kustutamise ettepanekute tegemine peakoosolekule;
- 5) jooksev asjaajamine ja muu tegevus peakoosoleku poolt määratud piirides.

§ 24. Juhatus koosneb vähemalt esimehest, sekretärist ja laekurist, kes valitakse peakoosoleku poolt õppeaasta alul üheks aastaks, ja kõikide rühmade juhatuste esimeestest.

§ 25. Juhatuse koosoleku kutsub kokku ja juhatab esimees või viimase puudumisel abiesimees.

§ 26. Juhatuse koosolek on otsusevõimne, kui on koos vähemalt pooled juhatusel liikmed, nende hulgas esimees või abiesimees. Otsused tehakse lihthäälteenamusega. Häälte poolenemisel annab koosoleku juhataja hääl enamuse.

§ 27. Juhatus on kohustatud pidama vähemalt järgmisi raamatuid: peakoosoleku, juhatusel ja revisjonikomisjoni protokollide raamat, liikmete nimestik, inventariraamat ja kasaraamat. Nende raamatute leheküljed on nummerdatud ja lehekülgede arv kinnitatud ringivanema poolt.

§ 28. Rühmade tegevust juhatavad: 1. rühmade peakoosolekud, 2. rühmade juhatused ja 3. rühmade vanemad, kui viimaseid leitakse vajalikuks määrata abiks ringi vanemale.

§ 29. Rühma peakoosoleku ülesandeks on: 1. tegevuskava ja eelarve vastuvõtmine ning aruannete kinnitamine; 2. rühma juhatusel valimine; 3. liikmemaksule rühma kuluks lisamaksu määramine; 4. liikme nimekirjast kustutamise küsimuse arutamine ja ettepaneku tegemine ringi juhatusel.

§ 30 Rühma peakoosoleku kutsub kokku rühma juhatus tarviduse järgi, kuid vähemalt kaks korda poolaastas. Peakoosoleku peab juhatus kokku kutsuma ka ringi juhatusel, revisjonikomisjoni või $\frac{1}{5}$ liikmete nõudmisel.

§ 31. Teade rühma peakoosoleku kokkutsumisest avaldatakse koolijuhatajale, rühma vanemale või selle puudumisel ringi vanemale, ringi juhatusel, rühma liikmeile ja vastavate klasside vanemaile vähemalt kolm päeva enne koosolekut ühes päevakorraga.

§ 32. Rühma peakoosoleku korra kohta on maksivad samad normid, mis ringi peakoosoleku kohta (§§ 19—22).

§ 33. Rühma juhatuse koosneb vähemalt kolmest liikmest: esimees, sekretär ja laekur, kes valitakse õppeaasta alul üheks aastaks.

§ 34. Rühma juhatuse tegevuse kohta on maksvad samad normid, mis ringi juhatuse kohta (§§ 23, 25—27).

§ 35. Salk valib omale juhi või määrab salga juhi rühma või ringi vanem. Salga juht kutsub omale salga liikmete hulgast vajadusel ühe või rohkem abisid vastava töö jaotusega.

§ 36. Salga asjaajamise kord on põhikirja nõuete piires salga oma määrata. Raamatulist peab salk pidama nimestiku, kassaraamatu, inventariraamatu ja päevaraamatu, mis ka salga otsused sisaldab. Salga kogunemisest koolis või väljaspool kooli ja töökavast teatab salga juht rühma vanemale või selle puudumisel ringi vanemale enne kogunemist või töökava täitmisele asumist.

§ 37. Revisjonikomisjon on kolmeliikmeline ja valitakse õppeaasta alul üheks aastaks ringi ja rühmade juhatuste ja salkade tegevuse ning aruande, tulude ja kulude revideerimiseks. Revisjonikomisjon valib endale oma liikmete hulgast esimehe, kelle kutsel peetakse revisjonikomisjoni koosolekuid. Revideerimist toimetatakse vähemalt kaks korda aastas, nendest üks kord õppeaasta lõpul. Revisjonikomisjon on otsusevõimne, kui koos on kõik liikmed. Oma tööst annab revisjonikomisjon aru peakoosolekule ja vastavaile rühmadele ning salkadele.

§ 38. Kui valitud organitest keegi liige välja langeb, siis valib vastav peakoosolek tema asemele uue liikme.

§ 39. Ringi vanem on ringi tegevuses nõuandjaks ja ringi huvide esindajaks õppenõukogus. Sama on rühma vanem rühma suhtes.

§ 40. Ringi peakoosoleku ja juhatuse otsused loetakse maksvaks pärast kinnitamist ringi vanema poolt, rühma peakoosoleku ja juhatuse omad — pärast kinnitamist rühma vanema või selle puudumisel samuti ringivanema poolt.

§ 41. Õppeaasta lõpul võtab ringi vanem suviseks õppevaheajaks oma hoole alla ringi ja rühmade raamatud (kirjavahetuse), varanduse ja kassa, kuna salkade raamatud, varandus ja kassa ringi vanema otsusel ka salga kätte võivad jääda.

IV. Ringi tegevuse lõpetamine.

§ 42. Ringi tegevuse lõpetamise otsustab peakoosolek $\frac{2}{3}$ häälteenamusega ringi vanema või juhatuse ettepanekul. Peale selle ringi tegevus lõpetatakse õpilaste organisatsioonide korralduses § 15 ettenähtud juhtudel.

§ 43. Ringi tegevuse likvideerijaks on ringi juhatus ühes revisjonikomisjoniga. Ringi varandus antakse üle koolile või mõnele teisele koolis töötavale ringile.

LOOTUSRINGI

RINNAMÄRGI

KODUKORD.

1. Lootusringi rinnamärgiks on hõbedane emailitud märk, sinisel põhjal monogrammina valged tähed LR, ümber valge ringjoon; märgi diameeter on 1,5 sm.
2. Märgikandmise õigus on koolides teotsevail õppenõukogu poolt kinnitatud ja E. Õpetajate Liidu Karskuskasvatustoimkonnas registreeritud lootusringide või lootusringide põhikirja alusel teotsevate ja lootusringide võrku astunud teisenimeliste õpilaste- ja noorte-ringide liikmetel, neis ringes teotsevail õppejõududel ning lootusringi eesmäärke ja põhimõtteid tunnustavail ja toetavail koadnikel, viimastel ringi otsuse põhjal.
3. Kui ringi liige on sunnitud põhikirja või kodukorra alusel lootusringist lahkuma või kui ta koolist lahkudes ei ela lootusringi põhikirja nõuete kohaselt, kaotab ta rinnamärgi kandmise õiguse, kuigi märk võib temale alles jääda.
4. Lähemad määrused koostab vajadusel iga kooli lootusring ja teostab kõik rinnamärgiga seotud korraldused, saates neist ära kirja E. Õpetajate Liidu Karskuskasvatustoimkonnale.

LOOTUSRINGI LIPU KODUKORD.

1. Lootusringi lipp on rukkilillesinisest riidest vahekorras 2 : 1. Normaalsed mõõted on 120×60 sm, millest lubatud kõrvalkaldumised ühes või teises suunas.

2. Lipu ülemisel vardapoolsel nurgal on peale õmmeldud mõlemile poolele valge ruut, mille serv on $\frac{1}{5}$ lipu pikkusest, seega lipu normaalmõõtete juures 24×24 sm. Selle ruudu keskele on õmmeldud lootusringi rinnamärk loomulikkudes värvides, mille diameeter on $\frac{1}{15}$ lipu pikkusest, seega lipu normaalmõõtete juures 8 sm.

Kui lootusringiga on liitunud sama põhikirja alusel teisi ringe, siis on lubatud lootusringi märgi kõrvale nende ringide sümboole või märke õmmelda, paigutades neid diagonaalis ülevalt alla, alates lr. märgiga.

3. Lipu sinisele põhjale võib õmmelda valgevärviliselt ringi nime, asutamise aasta, vastava hüüdlause jm. vabal paigutusel.

4. Rühmad võivad lipu asemel kasutada samavärvilist kolmenurkset vimplit, mille normaalsed mõõted on: 100 sm pikk ja vardapoolselt küljelt kõrge 35 sm.

5. Vimplile paigutatakse vardast $\frac{1}{5}$ lipu pikkusest keskkoha poole, keskele valge sõõr, millele õmmeldud loomulikes värvides lootusringi märk.

Vimpli ülemisele servale, vardast pisut eemale võib valgevärviliselt õmmelda rühma numbri (rooma) või nime.

6. Salga d võivad omale võtta eraldusmärgiks samavärvilisest riidest vimpli, mille mõõted on kaks korda vähemad rühma vimplist ja keskkohal valgevärviliselt salga nimi või muu sümboolne märk.

7. Lipu või vimpli v a r r a s võib olla helehall, lõppedes ilustusena keraga või lõigatud kuhikuga.

8. Lippu kui ka vimplid tuleb väärikal kohal hoida ja väärikalt kasutada, nähes neis ringi aadete sümboole.

9. Lipu kasutamise lähemad määrused koostab iga kooli lootusring ja saadab neist ärakirjad E. Õpetajate Liidu Karskuskasvatustoimkonnale.

LOOTUSRINGIDE HÄÄLEKANDJA

on õpilaste isetegevuse ja karskuskasvatustöö ajakiri

„LOOTUSRINGI JUHT“,

mis ilmub Eesti Õpetajate Liidu väljaandel 1928. a. alates ja toob ringide töös vajalikke teateid ja juhiseid.
